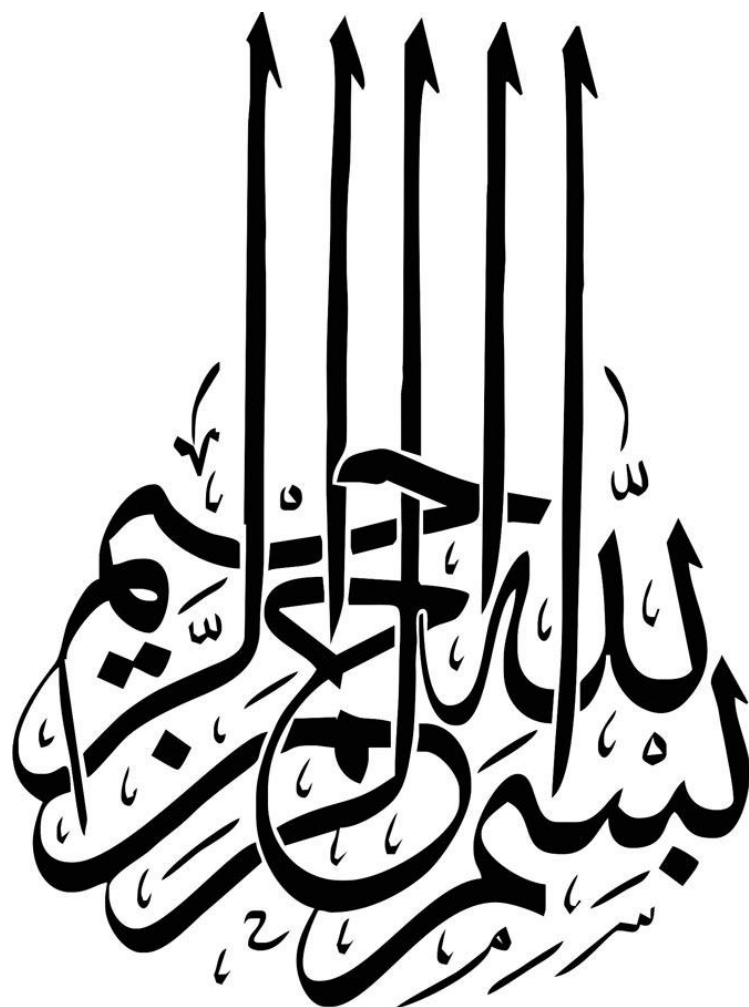

عنوان : پیامدهای اشتغال مادر در تربیت فرزند

گرد آورنده: مریم فیروز آبادی

استاد راهنما: سرکار خانم مبینی

تحصیلات: سطح دو حوزه علمیه خواهران

نام حوزه علمیه: حوزه علمیه معصومیه

مهرماه ۱۴۰۳

چکیده

خانواده هسته نخستین جامعه و از عوامل اصلی انتقال فرهنگ، اندیشه، اخلاق و سنت ها و عواطف از نسلی به نسل دیگر است. در میان اعضای خانواده بیشترین سهم تاثیر گذاری بر فرزند از آن مادر است و بارز ترین و والاترین نقشی که درکلام قرآن برای زنان ترسیم شده و مورد ستایش قرا ر گرفته، نقش مادری و عهده داری تربیت فرزندان است. در پژوهش حاضر از روش تحقیق کیفی (کتابخانه ای) برای جمع آوری اطلاعات استفاده شد.

واژگان کلیدی: پیامد ، اشتغال ، تربیت ، مادر

خداوند انسان را برای قرب به خود آفریده است و برای رسیدن به این مقام و جایگاه، امکانات و شرایط متناسب با آن را نیز برای او مهیا کرده است. بنابراین این انسان برای گام برداشتن در راه رسیدن به خدا باید آمادگی لازم را داشته باشد، چیزی که تربیت نام دارد.

از تربیت تعاریف گوناگونی ارائه شده است، از جمله "تربیت یا پرورش به جریان یا فرآیند منظم و مستمر گفته می شود که هدف آن هدایت و رشد جسمانی و روانی یا به طور کلی هدایت رشد همه جانبه شخصیت پرورش یابندگان در جهت کسب و درک معارف بشری و هنجارهای مورد پذیرش جامعه و نیز کمک به شکوفا شدن استعدادهای آنان است" (خسروی نژاد، ۱۳۹۶)

عوامل بسیاری در تربیت فرزندان تاثیر می گذارند. یکی از عوامل مهم اشتغال مادران است. فرد براساس تصویری که از خود و تکالیف دارد، شروع به فعالیت می کند و هر چه این تصویر، مثبت تر باشد رضایت درونی و پیشرفت او نیز بیشتر می شود. (جری اریک نورمیا، ۲۰۰۳)

مادران شاغل و تربیت فرزندان، هسته نخستین جامعه و از عوامل اصلی انتقال فرهنگ، اندیشه، اخلاق و... از نسلی به نسل دیگر است. میان اعضای خانواده بیشترین تاثیرگذاری بر فرزند از آن مادران است و والاترین نقشی که در کلام قرآن برای زنان ترسیم شده و مورد ستایش قرار گرفته، نقش مادری و عهده داری تربیت فرزندان است. قرآن نهاد خانواده را کانونی برای تربیت و پرورش استعدادهای درونی و رشد توانایی های بالقوه فرزندان دانسته و برای ثمر بخش بودن وظیفه خطیر و مهم پرورش کودک، نقش و کارکرد هر یک از پدر

و مادر را تعیین می نماید. مهم ترین نیاز عاطفی فرد در دوران کودکی نیاز به مهر و توجه است. او همواره باید احساس کند که پدر و مادر دوستش دارند و حامی او هستند. برخورداری از این احساس، محیط روانی آرام و قابل اعتمادی برای کودک فراهم می کند که عامل موثری در رشد عاطفه ای او خواهد بود بنابراین بهترین نقشی که یک زن می تواند داشته باشد نقش مادر است. ولیکن به دنبال پیشرفت بانوان در علوم و فنون، عده زیادی از زنان پس از پرداختن به فعالیت های اقتصادی به مرور از وظیفه و رسالت اصلی خودشان دور شدند این دوری از نقش آسیب های چون: بحران هویتی، کاهش جمعیت و فاصله سنی زیاد فرزندان و... موجب شده است. (دری و همکاران، ۱۴۰۲)

در زیر به بررسی **پیشینه پژوهشی** تحقیقات داخلی و خارجی در مورد موضوع مقاله می پردازیم.

احمدی و همکاران (۱۳۸۲) در مقاله ای به ارائه یافته های یک پژوهش در باره اشتغال مادران با سازگاری اجتماعی و پیشرفت تحصیلی فرزندان آنها پرداختند اطلاعات مورد نیاز از ۲۰۳ دانش آموز (دختر و پسر) دوره ابتدایی شهر دامغان گردآوری شده است. پرسش نامه رفتار راتر برای سنجش میزبان سازگاری اجتماعی دانش آموزان در دو محیط خانه و مدرسه به کار رفته است فهرست توصیفی شغل و پرسش نامه تنش استایمتر به ترتیب برای سنجش رضایت شغلی و تنش شغلی مادران استفاده شده است. تجزیه و تحلیل داده ها نشان می دهد اشتغال مادران در دانش آموزان سالهای چهارم و پنجم ابتدایی باعث سازگاری اجتماعی و پیشرفت تحصیلی بیشتری می شود فرزندان مادران ی که در رده های شغلی فرهنگی - مدیریتی هستند. بهترین عملکرد تحصیلی را دارند. افزودن بر این همبستگی مثبت و معنی داری

و موهبت محبت آن را ضرر فردی و اجتماعی می دانند و در این زمینه می فرمایید بهترین روش تربیت فرزندان این است در آغوش مهر محبت مادر پرورش کند .

توصیه می شود مادران در درجه اول به فکر وضعیت عاطفی، مسائل اخلاقی و سلامت روانی خود و خانواده باشند و در صورت محقق شدن این امر به مواردی از قبیل اشتغال در خارج از خانه اهتمام بورزند.

نتیجه گیری

با استفاده از مطالبی که بررسی و تبیین شد این نتایج به دست آمد که اشتغال مادران پیامدهایی در تربیت فرزندان دارد. خانواده به عنوان محل اصلی رشد فرزندان، نقش بسیار مهمی در تربیت و پرورش آنان دارد . هدف غایی زندگی، خودشکوفایی و تربیت سالم فرزندان است و این امر مستلزم توجه به خصوصیات فرد و در نتیجه رضایت از خود است. در این بین هر شخص نیاز به راهنمایی و مشاوره در رسیدن به این مهم می باشد. همچنین استفاده از سبک های تربیتی فعال موجب ایجاد انگیزه، تحریک خلاقیت و یادگیری بیشتر است. فرزند همراه با این فعالیت ها و تکالیف به ترویج رشد و کشف و درك خود کمک می کند. با توجه به نقش والدین در رشد همه جانبه فرد، راهنمایی و مشاوره می تواند از طریق فراهم آوردن زمینه خودشناسی، کسب سازگاری مطلوب با خود و محیط امکان رشد دانش آموزان را فراهم آورد و ایشان را در کسب مهارت های زندگی و فردی و اجتماعی در مسائل زندگی کمک کند.

در زیر پیشنهادهایی برای مادران شاغل جهت رسیدگی بیشتر به تربیت فرزندان ارائه می شود. زنان از پذیرش کار در شیفته اضافه خودداری کنند- زنان سعی کنند شغل هایی برگزینند که با ویژگی های جسمی - روانی آنها سازگار باشد- حتی امکان زنان در محیط های زنانه، شغل انتخاب نمایند و از کارکردن در محیط های مردانه اجتناب کنند - زوجین در انجام کارهای منزل و امور مربوط به فرزندان بر اساس یک برنامه ریزی صحیح با همدیگر همکاری کنند-از-تجمل گرایی، مصرف گرایی و آنچه باعث می شود زوجین ساعات بیشتری به کار مشغول شوند، اجتناب کنند- در سال های اولیه ازدواج که زمان گسترش خانواده و تولید نسل است و کودکان نیاز بیشتری به حضور مادر در کنار خود دارند، زنان شاغل نشوند و در صورت شاغل شدن، مردها همکاری خود را با همسران افزایش دهند-از مرخصی های قانونی و همچنین مرخصی های ویژه دوران بارداری و دوران وضع حمل به خوبی استفاده کنند.

منابع

- رضائیان زهرا (۱۳۸۸) مادران شاغل و تربیت فرزندان
-برگرفته از سایت (علوی) تاثیرات اشتغال مادر بر تربیت کودکان
-احمدی، علی اصغر، و تقوی، سیدحسن. (۱۳۸۲). تاثیر اشتغال مادران بر عملکرد رفتاری و آموزشی فرزندان. زن در توسعه و سیاست (پژوهش زنان)، ۱(۵)، ۱۰۵-۱۲۴.

<https://www.beytoote.com/psychology/valedeyn-m/mother1-employment-impact.htm>

خسروی نژاد، علی. ۱۳۹۶. تربیت فرزند از نظر اسلام و

- پژوهش های روان شناسی. نشر نگاه پارسه ، خرم آباد - دافنه دمارنف. ترجمه آزاده وجدانی. ۱۳۹۰. غریزه مادری در مورد فرزندان، عشق و زندگی معنوی. نشر معارف
- دایانا سوزان. ترجمه بهجت نجفی. ۱۳۹۰. بچه دار بشوم یا نشوم. تهران
- دری، پروین و عسکری، زهرا، ۱۴۰۲، رابطه اشتغال مادر بر تربیت فرزند، پنجمین همایش ملی پژوهش های حرفه ای در روانشناسی و مشاوره با رویکرد از نگاه معلم
- دلاور، علی. روش تحقیق در روانشناسی و علوم تربیتی. تهران: ویرایش. ۱۳۹۳.
- رفیعی، مرضیه و فلاح مدواری، محمد حسین و علوی لنگرودی، سید کاظم، ۱۴۰۰، تاثیر اشتغال مادران بر تربیت فرزند، نهمین همایش علمی پژوهشی علوم تربیتی و روانشناسی، آسیب های اجتماعی و فرهنگی ایران، تهران
- سرمه، زهره؛ بازرگان، عباس و حجازی، الهه. روش های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: آگه. ۱۳۹۴
- صالحی، راضیه، رجب زاده اردلی، سعید، و شاهرخی، فرنگیس. (۱۳۹۴). تاثیر اشتغال مادران بر رشد روحی و روانی کودکان. کنفرانس بین المللی پژوهش در علوم و تکنولوژی.
- صوفی، سحر، و بهزاد پور، سمانه. (۱۳۹۹). تاثیر اشتغال مادران ایرانی بر بهداشت روانی کودکان: یک مرور نظام مند. تعالی بالینی، ۱۰(۲)، ۲۲-۳۲.
- غلامی، علیرضا. (۱۳۸۸). عوامل موثر بر کیفیت زندگی کاری در سازمان، دوره ۶، شماره ۲۴، توسعه انسانی پلیس
- فدایی، ندا. (۱۳۸۸). رابطه بین اشتغال مادران و رشد اجتماعی فرزندان. زن و مطالعات خانواده، ۲(۵)، ۶۷-۸۵.
- لورا شلسینگر. ترجمه عاطفه برقعی. ۱۳۹۰. در ستایش مادران

خانه دار. انتشارات نقش و نگار

منبع احادیث: کتاب وسائل الشیعه ج ۲ ص ۳۹

-ناصری، کیمیا؛ ناصری، پدرام. (۱۴۰۲). تاثیرپذیری جایگاه مشاوران در چگونگی پیشرفت و ارتقا میزان کیفیت سلامت روانی و اجتماعی و شادکامی دانش‌آموزان مدارس مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی (موسسه آموزش عالی نگاره) نویسندگان

نواب پور رضائی مهرآبادی ، ۱ : محمد رضا ابوئی ، ۲ : اعظم اعتمادی فرد

۱: دانشجوی دکترای رشته علوم قران و ح یث ، واحد یزد ، دانشگاه آزاد

۲ : استاد یار گروه علوم قران و حدیث واحد یزد ، دانشگاه آزاد اسلامی ، یزد ، ایران

